

Sendikalı İşçiye İyi Haber

Anayasa Mahkemesinden İşçi Lehine Çok Önemli Karar: - 02.08.2015

Türkiye’de Anayasa ve uluslararası anlaşmalara aykırı, sendikalaşmayı zorlaştıran birçok yasal düzenleme bulunuyor. Anayasa Mahkemesi, işçiyi mağdur eden bu düzenlemelerden birine karşı önemli bir karara imza attı.

Peki, özellikle sendikalı işçileri yakından ilgilendiren karar neler getiriyor?

İPTAL EDİLEN YASA MADDELERİ;

6356 / Madde 25:

1- (4) numaralı fıkrasında yer alan “...fesih dışında...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline, karar verilmiştir.

6356 Sayılı kanunun Sendika Özgürlüğünün Güvencesi başlıklı 25. Maddesinin 4. Fıkrasında yer alan ‘fesih dışında’ ibaresinin iptal edilmesi sonucunda, işverenin, işçinin iş akdini fesih etmesi halinde de işçinin 1 yıllık ücretinden az olmamak üzere sendikal tazminata hükmedilebilecektir.

Bundan sonra 'sendikal faaliyet nedeniyle' işten atılan tüm işçiler, işe iade davası ya da sendikal tazminat davası açabilecekler. Böylece bir iş yerinde 3 günlük çalışan bile sendikal gerekçeyle işten atıldığında 16 maaş tazminat alabilecek.

2- (5) numaralı fıkrasının; a- Birinci cümlesinde yer alan “18” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline, karar verilmiştir.

6356 Sayılı kanunun Sendika Özgürlüğünün Güvencesi başlıklı 25. Maddesinin 5. Fıkrasında yer alan ‘18’ ibaresinin iptal edilmesi sonucunda, 4857 Sayılı Kanunun 18. Maddesinde belirtilen ve işe iade davası açmak için gerekli olan, en az 30 işçi çalışan işyerleri ve işçinin en az 6 aylık kıdemi olması şartları olmaksızın, tüm işyerlerinde çalışan

işçilerin iş sözleşmesinin, sendikal bir nedenle feshedilmesi halinde 4857 Sayılı Kanunun 20 ve 21. Maddelerine göre işe iade davası açılabilir ve sendikal tazminata hükmedilebilecektir.

Anayasa Mahkemesinin almış olduğu kararla, 30'un altında işçi çalıştıran işyerlerindeki 6.5 milyon işçiye 'sendika tazminatı' geri geldi.

6356 sayılı yasa gereği 30 ve daha az işçi çalıştıran iş yerlerinde çalışan işçilerin ya da herhangi bir holding te 6 aydan az çalışanlar ile geçici süreli iş sözleşmesi imzalayanların sendikal faaliyet nedeniyle işten atılması durumunda 'sendikal tazminat' alamadığı gibi, işe iade davası da açamadıklarına dikkat çekti. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin iptaliyle, artık tüm çalışanların sendikal faaliyet nedeniyle işten çıkarılması durumunda isterse 'sendikal tazminat' isterse de 'işe iade davası' açabilecek.

Bir işçi sendikal nedenle işten atılırsa süresine, nerede, hangi sözleşmeyle çalıştığına bakılmaksızın; işe iade davası açabilecek.

Bu durumda mahkeme iki karar verebilir. O işçinin işe iadesine hükmederse işçiye sadece 4 aylık çalıştırılmayan süre ücreti ödenir ve işçi işine geri döner. İşine geri dönmek istemezse, 12 aylık maaşı kadar 'tazminat' alır. Mahkeme, ikinci olarak işe iadesi yerine 1 yıllık ücretinden az olmayacak şekilde 'işe iade tazminatına' hükmedebilir. Ki bu durumda, işçi 12 maaş tazminat, ilave olarak da 4 maaş çalıştırılmayan süre ücreti olmak üzere toplam 16 maaş alabilir."

Bu tür işyerlerinde çalışanlar da 'sendikal' gerekçeyle işten atılsalar bile, mahkeme kararıyla bir yıllık ücret tutarından az olmamak üzere 'sendikal tazminat' alabilecekler.

Örneğin asgari ücretli bir çalışan tüm haklarına ek olarak, 1071 liralık brüt ücretin 12 ile çarpılması sonucu, 12 bin 852 liralık da 'sendikal tazminatı' alabilecekler.

6356 / Madde 60. / 6.fıkra

1- "...lokavt kararı uyuşmazlığın kapsamındaki başka işyerleri için de alınabilir." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline, karar verilmiştir.

6356 Sayılı Kanunun Kanuni Grev ve Lokavt Kararının Alınması ve Uygulamaya Konulması başlıklı 60. Maddesinin 6. fıkrasının "...lokavt kararı uyuşmazlığın kapsamındaki başka işyerleri için de alınabilir." ibaresinin iptal edilmesi sonucunda, grup toplu iş sözleşmesine ilişkin uyuşmazlıklarda grev kararı, uyuşmazlığın kapsamındaki işyerlerinin bir kısmı için alınmış olunması halinde artık işveren lokavt kararını uyuşmazlığın kapsamındaki başka işyerleri için uygulayamayacaktır. İptalden önceki

düzenlemede işveren lokavt kararını uyuşmazlık kapsamındaki başka işyerlerinde de uygulayabilmekteydi.

2- Kalan bölümünün, 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptaline karar verilmiştir.

6356 Sayılı Kanunun Kanuni Grev ve Lokavt Kararının Alınması ve Uygulamaya Konulması başlıklı 60. Maddesinin 6. fıkrasının "...lokavt kararı uyuşmazlığın kapsamındaki başka işyerleri için de alınabilir." ibaresinin iptal edilmesi sonucunda, 6. Fıkranın uygulama imkanının kalmaması gerekçesiyle tamamen iptal etmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında ki; "Başvuru, kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanamaması sonucunu doğuruyorsa, keyfiyeti gerekçesinde belirtmek şartıyla Mahkeme, uygulama kabiliyeti kalmayan kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün bahis konusu öteki hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebilir."

Hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi tarafından 6. Fıkranın uygulanma imkanı kalmayacağı düşüncesiyle tamamen iptal edilmiştir.

6356 / Madde 62./ 1.fıkra

1- "bankacılık hizmetlerinde;" ve "...ve şehir içi toplu taşıma hizmetlerinde..." ibarelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve iptallerine, karar verilmiştir.

6356 Sayılı Kanunun, Grev ve Lokavt Yasakları başlıklı 62. Maddesinde grev ve lokavt yapmanın yasak olduğu belirtilen "bankacılık hizmetlerinde" ve "şehir içi toplu taşıma hizmetlerinde" ibarelerinin iptal edilmesi sonucunda, bankacılık hizmetleri ile şehir içi toplu taşıma hizmetlerinin yapıldığı işlerde de grev ve lokavt yapılabilecektir. Bu işler için grev ve lokavt yasağı kalkmıştır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA